

ning fra den første forfalds dag efter den truffe afgørelse. Det vil sige, at ændringen ikke har virkning for bidrag, der forfalder under statsamtets eller Civilretsdirektoratets behandling af sagen.

Baggrunden for dette er, at parterne skal kunne indrette deres økonomiske forhold på den truffe afgørelse om bidrag. Den bidragsberettigede skal således kunne regne med at modtage forfaldne bidrag, mens den bidragspligtige ikke bør kunne mødes med krav om efterbetaling. Praksis bygger således i første række på indrettelsessynspunktet, men også rimeligheds- og risikovurderinger indgår i skønnet.

I praksis gælder der nogle generelle undtagelser fra udgangspunktet. En ændring kan således bl.a. i følgende situationer få virkning for forfaldne bidrag: (1) En part har givet urigtige oplysninger, eller har undladt at give relevante oplysninger. (2) En tidligere afgørelse om bidraget er åbenbar urigtig. (3) Sagsbehandlingen har trukket urimeligt længe ud på grund af den bidragsfastsættende myndighed eller en af sagens parter. Denne opregning er ikke udtømmende, men indeholder de mest almindelige undtagelsessituationer.

Ved siden af de generelle undtagelser forekommer der i praksis en række situationer, hvor der kan være grundlag for at lade en ændring af et bidrag få virkning fra et tidligere tidspunkt end første forfalds dag efter afgørelsen.

Et almindeligt forekommende eksempel på dette er situationer, hvor den bidragspligtiges indtægt falder kraftigt på grund af uforskyldt arbejdsløshed. Her nedsættes eller bortfalder bidraget som udgangspunkt fra den første forfalds dag efter det tidspunkt, hvor den bidragsberettigede er blevet orienteret om ansøgningen, dog tidligst fra første forfalds dag efter at den bidragspligtige blev arbejdsløs. Dette skyldes, at den bidragsberettigede i disse situationer normalt ikke kan have en berettiget forventning om fortsat at modtage det hidtidige bidrag.

8.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår ovenfor, er der ikke fastsat regler om frister for ansøgninger om ægtefællebidrag eller om begyndelses- og ændringstidspunkter i lovgivningen. I administrativ praksis opereres der imidlertid med relativt faste udgangspunkter herom.

For at styrke borgernes retssikkerhed og for at skabe øget gennemsigtighed og forudsigelighed i forvaltningen af reglerne foreslås det, at regler om frister for ansøgninger om ægtefællebidrag eller om begyndelses- og ændringstidspunkter fastsættes i en bekendtgørelse. Det foreslås derfor, at der indsættes en bemyndi-

gelsesbestemmelse, der giver justitsministeren hjemmel til at udfærdige administrative forskrifter herom.

8.1.2.1. Begyndelsestidspunkt og ansøgningsfrist

Justitsministeriet finder, at der bør indføres en egentlig »ansøgningsfrist« i sager om ægtefællebidrag, hvis bidraget ønskes fastsat fra den bidragsudløsende begivenhed, f.eks. separation, skilsmisse eller ophør af forsørgelse.

Disse regler bør som udgangspunkt udformes i overensstemmelse med statsamtens og Civilretsdirektoratets praksis på området, dog således at »ansøgningsfristen« fastsættes til 2 måneder regnet fra den bidragsudløsende begivenhed. Hvis der foreligger særlige omstændigheder, bør bidraget dog alligevel fastsættes fra den bidragsudløsende begivenhed, selv om »fristen« overskrides.

Ansøges der senere end 2 måneder, og foreligger der ikke særlige omstændigheder, fastsættes bidraget som udgangspunkt fra statsamtets modtagelse af ansøgningen.

8.1.2.2. Ændringstidspunkter

Efter Justitsministeriets opfattelse bør forfaldne ægtefællebidrag i overensstemmelse med gældende praksis normalt ikke kunne ændres, medmindre statsamtet undtagelsesvist bestemmer andet. Disse regler om ændringstidspunkter bør som udgangspunkt udformes i overensstemmelse med statsamtens og Civilretsdirektoratets praksis på området. Reglerne vil løbende kunne justeres i det omfang, der måtte vise sig et behov herfor.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 6.

8.2. Ægtefællebidrag inden separation og skilsmisse

8.2.1. Gældende ret

Efter § 2 i lov om ægteskabets retsvirkninger (retsvirkningsloven) har ægtefæller under ægteskabet forsørgelsespligt over for hinanden.

Forsømmer en ægtefælle under samlivet at opfylde denne forsørgelsespligt, kan statsamtet efter lovens § 5, jf. § 8, pålægge denne ægtefælle at betale bidrag til den anden ægtefælles underhold. Sager herom er yderst sjældent forekommende.

Hvis ægtefællerne på grund af uoverensstemmelse ikke lever sammen, kan statsamtet efter lovens § 6, jf. § 8, pålægge den ene ægtefælle at betale bidrag til den andens underhold.

Sådanne bidrag bortfalder ved separation eller skilsmisse, hvor der skal tages stilling til, om der fortsat skal være forsørgelsespligt, jf. pkt. 8.1.1.